Lietas Nr. C29280920
Lietas arhīva Nr. C-0801-21/27
ECLI:LV:RLPT:2021:0114.C29280920.5.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2021.gada 14.janvārī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa,
tiesnesis U.Apsītis,
rakstveida procesā izskatīja vienkāršotās procedūras lietu Seesam Insurance AS Latvijas filiāles prasībā pret SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" par naudas piedziņu.

Aprakstošā daļa

[1] 2020.gada 16.aprīlī Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā saņemts prasītāja Seesam Insurance AS Latvijas filiāles (turpmāk arī – prasītājs) prasības pieteikums vienkāršotās procedūras lietā pret atbildētāju SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (turpmāk arī – atbildētājs) par naudas piedziņu.

[2] Prasības pieteikumā izklāstīti turpmāk norādītie apstākļi.

Starp prasītāju un /pers. A/ noslēgts apdrošināšanas līgums, izsniegta ģimenes apdrošināšanas polise 18A/004/008472/19, uz kuras pamata apdrošināts dzīvoklis /adrese/. Polises darbības laiks bija no 2019.gada 14.marta līdz 2020.gada 13.martam. Polises darbības laikā dzīvoklis tika applūdināts, par ko apsaimniekotājs sastādījis aktu, norādot, ka applūdināšana notika sakarā ar kanalizācijas stāvvada bojājumu.

Prasītājs aprēķinājis tiešos remonta izdevumus bez PVN 693,17 EUR, apmaksāja remonta firmas rēķinu, kā arī Valsts kasē samaksāja PVN 145,56 EUR. Saskaņā ar polisi bijis noteikts pašrisks 50,00 EUR. Prasītājam radušies zaudējumi 788,73 EUR.

Dzīvojamo māju, kurā atrodas apdrošinātais dzīvoklis, apsaimnieko atbildētājs.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētājs būtu veicis tam ar likumu noteiktos pienākumus, kaut arī pats konstatējis, ka dzīvojamās mājas komunikācijas ir nolietojušās. Atbildētājs nav veicis ārpuskārtas remontu, kaut arī pats konstatējis, ka komunikācijas ir nolietotas un var apdraudēt personu dzīvību, veselību vai īpašumu.

Atbildētāja bezdarbības dēļ ir nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam.

Ievērojot, ka ūdens noplūdes cēlonis atradās komunikāciju posmā, kas ietilpst kopīpašuma daļā, atbildētājs kā dzīvojamās mājas pārvaldnieks noplūdes brīdī bija atbildīgs par šo komunikāciju uzturēšanu, kā arī par to bojājumu rezultātā nodarītiem zaudējumiem. Pienākums rūpēties par komunikāciju uzturēšanu ietver sevī ne tikai pienākumu novērst komunikāciju bojājumus to rašanās gadījumā, bet arī regulāri pārbaudīt kopīpašuma stāvokli, savlaicīgi veikt to nomaiņu vai labošanu piesardzības apsvērumu dēļ, gādājot, lai komunikācijas pastāvīgi būtu tādā stāvoklī, lai pēc iespējas samazinātu avārijas situāciju risku un to tā izrietošos bojājumus. Prasītājs uzskata, ka atbildētāja bezdarbības dēļ ticis nodarīts zaudējums apdrošinātajam īpašumam. Ūdensvada bojājuma fakts dod pamatu atzīt, ka komunikācijas nebija pienācīgā kārtībā, ja bija iespējama avārijas situācijas rašanās. Prasītājs uzskata, ka komunikāciju bojājums, kas rada ievērojamu ūdens noplūdi, nav atzīstams par nejaušu notikumu, ne par nepārvaramu varu.

Tā kā atbildētājs nav atlīdzinājis prasītājam tam nodarīto zaudējumu summu, tad prasītājam ir tiesības aprēķināt likumiskos procentus no zaudējumu summas.

Prasības pieteikumā norādīts, ka tā kā atbildētājs nesedza prasītājam zaudējumus labprātīgi, prasītājs atbilstoši sadarbības līguma Nr.01490-05-11 nosacījumiem un izsniegtajai pilnvarai pilnvaroja SIA "Julianus Inkasso Latvija" iekasēt no atbildētāja iepriekš minētos zaudējumus tiesas ceļā, līdz ar ko prasītājam radušies papildus zaudējumi fiksētās maksas 103,30 EUR (fiksētā maksa 85,37 EUR + PVN 21 % EUR 17,93) apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā (tā prasības pieteikumā). Prasītājs uzskata, ka atbildētājam ir pienākums segt ne tikai zaudējumus, kas saistīti ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, bet arī zaudējumus, kas saistīti ar zaudējumu atgūšanas administrēšanu tiesvedības procesā, prasītājam nebūtu jācieš šie zaudējumi, ja atbildētājs savlaicīgi atlīdzinātu nodarītos zaudējumus par apdrošināšanas atlīdzības izmaksu.

Prasība pamatota ar Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantu, Dzīvokļa īpašuma likuma 4.pantu, Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.pantu, 5.pantu, 6.pantu, Civillikums 1635.pantu, 1652.pantu, 1753.pantu, 1756.pantu, 1775.pantu, 1779.pantu.

Prasītājs lūdz tiesu piedzīt no atbildētāja izmaksāto apdrošināšanas atlīdzību 788,73 EUR, fiksēto maksu saskaņā ar sadarbības līgumu Nr.01767-10-14A 121,00 EUR apmērā, likumiskos nokavējuma procentus 15,13 EUR par laiku no 2019.gada 28.novembra līdz 2020.gada 25.februārim.

Vienlaikus lūgts piedzīt prasītāja labā no atbildētāja samaksātos tiesas izdevumus un noteikt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no atbildētāja likumiskos procentus 6% gadā no galvenā parāda.

[3] 2020.gada 20.maijā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi par celto prasību, kuros norādīts, ka atbildētājs celto prasību neatzīst.

Atbildētājs atsaucies uz priekšnoteikumiem, lai iestātos zaudējumu atlīdzināšanas pienākums.

Dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumā par 2013.gadu iedzīvotāji tikuši informēti, ka dzīvojamā mājā ir beidzis ekspluatācijas termiņš konstruktīvajiem elementiem un inženierkomunikācijām un kanalizācijas sistēmai, līdz ar ko tie jānomaina.

Iedzīvotāji brīdināti par sekām, kas var iestāties inženierkomunikāciju bojājuma dēļ.

Aukstā ūdens, karstā ūdens, kanalizācijas stāvvada un citu inženierkomunikāciju maiņas nepieciešamība un to nomaiņai nepieciešamā finansējuma izmaksas norādītas Dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumos 2013., 2014., 2015., 2017., 2018. un 2019.gadam.

Atbildētājs norādījis uz dzīvojamās mājas īpašnieku pienākumu veikt dzīvojamās mājas uzturēšanu.

Kanalizācijas stāvvada plīsums noticis dzīvokļa īpašumā Nr.30. Līdz ar to notikusī ūdens noplūde nav saistīta ar apsaimniekotāja pienākumu nepildīšanu, jo arī vizuālās apsekošanas ceļā kanalizācijas sistēmas bojājums atsevišķa īpašuma robežās nav konstatējams un nevar paredzēt, kad notiks avārijas situācija. Ja kanalizācijas stāvvads nebūtu tehniskā kārtībā, par to būtu ziņojis arī atsevišķā dzīvokļa īpašnieks, kura īpašuma robežās tas atradās. Atbildētājs uzskata, ka tas liecina, ka ūdens noplūde nav saistīta ar atbildētāja remontdarbu vai pienācīgas apsekošanas neveikšanu.

Atbildētājs ir apsekojis dzīvojamo māju un tajā esošās inženierkomunikācijas, ko apliecina 2018.gada 13.jūnija akts par dzīvojamās mājas apsekošanu, kurā norādīts, ka sadzīves kanalizācija ir apmierinošā stāvoklī. Kanalizācijas sistēma apsekota arī 2019.gada 14.septembrī, par ko liecina

vizuālās pārbaudes akts. Tādēļ nav konstatējams, ka atbildētājs būtu pieļāvis bezdarbību, kuras rezultātā noticis kanalizācijas sistēmas bojājums un dzīvokļa saliešana.

Atbildētājs uzskata, ka nav konstatēts zaudējumu atlīdzināšanas pienākuma pamats, tāpēc prasība ir noraidāma. Tāpat noraidāms ir prasījums par parāda atgūšanas izdevumu 121,00 EUR apmērā, kā arī prasījums par likumisko nokavējums procentu piedziņu.

[5] Ņemot vērā, ka puses nav lūgušas lietas izskatīšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskatīja par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, par to paziņojot pusēm, 2020.gada 1.decembrī nosūtot informatīvu paziņojumu prasītājam un atbildētājam uz prasības pieteikumā un paskaidrojumos par celto prasību norādīto elektroniskā pasta adresi (lietas 86.-89.lapa).

Tādējādi par lietas izskatīšanas laiku un vietu lietas dalībniekiem paziņots likumā noteiktajā kārtībā.

Motīvu daļa

[6] Civilprocesa likuma 250.[26] panta ceturtajā daļā noteikts, ka tiesa arī pēc savas iniciatīvas šā panta sestajā daļā noteiktajā kārtībā var sastādīt spriedumu atbilstoši šā likuma 193. pantā noteiktajam sprieduma saturam.

Tiesa uzskata, ka civillietā sastādāms spriedums atbilstoši šā likuma 193.pantā noteiktajam sprieduma saturam.

[7] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 190.panta otro daļu tiesa spriedumu pamato ar apstākļiem, kas nodibināti ar pierādījumiem lietā. Atbilstoši Civillikuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Civilprocesa likuma 96.panta piektā daļa noteic, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

[8] Lietā nav strīda, ka dzīvojamo māju /adrese/ apsaimnieko atbildētājs.

Lietā nodibināts un par to nav strīda, ka starp prasītāju kā apdrošinātāju un /pers. A/ kā apdrošinājuma ņēmēju tika noslēgts apdrošināšanas līgums un izsniegta apdrošināšanas polise Nr.18A/004/008472/19, saskaņā ar kuru tika apdrošināts dzīvoklis /adrese/, apdrošināšanas periods ir no 2019.gada 14.marta līdz 2020.gada 13.martam (lietas 30.-35.lapa).

Lietā nav strīda, ka apdrošināšanas līguma darbības laikā notika apdrošinātā dzīvokļa nopludināšana.

Par notikušo atbildētāja pārstāvji sastādījuši 2019.gada 13.augusta aktu Nr.1-8/22074 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem, no kura redzams, ka, veicot dzīvokļa Nr.26 apsekošanu, konstatētas nopludinājuma pēdas uz sienas. Bojājumus izraisījis kanalizācijas stāvvada trejgabala plīsums dzīvoklī Nr.30 (lietas 36.-37.lapa).

Tiesa atzīst, ka ar minēto dokumentu – 2019.gada 13.augusta aktu Nr.11-8/22074 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem ir pierādīts, ka dzīvokļa īpašumam bojājumi radušies kanalizācijas stāvvada bojājuma rezultātā.

[9] Saskaņā ar īpašuma apdrošināšanas līgumu, ņemot vērā prasītājas pārstāvja 2019.gada 7.augusta īpašuma apskates aktā fiksētos bojājumus, 2019.gada 13.augusta tāmē aprēķinātās izmaksas, prasītājs samaksājis SIA "LARLV" rēķinu par 693,17 EUR par dzīvokļa atjaunošanu saskaņā ar lokālo tāmi, ko apliecina 2019.gada 7.oktobra maksājuma uzdevums Nr.19-425233 (lietas 40.-44.lapa). Rēķinam piemērots pievienotās vērtības nodoklis saskaņā ar Pievienotās vērtības nodokļa likuma 142.pantu. Minētā panta otrajā daļā noteikts, ka nodokli par būvniecības pakalpojumiem, kas sniegti iekšzemē, valsts budžetā maksā būvniecības pakalpojumu saņēmējs, ja būvniecības pakalpojumu sniedzējs un būvniecības pakalpojumu saņēmējs ir reģistrēti nodokļa maksātāji.

Tādējādi tiesai nav pamata apšaubīt, ka pievienotās vērtības nodokli par dzīvokļa remonta pakalpojumiem ir sedzis prasītājs.

Atbildētājs pārskaitījis prasītājam atbilstoši apdrošināšanas polises noteikumiem noteikto pašrisku 50,00 EUR apmērā (lietas 45.lapa).

Tiesa atzīst, ka līdz ar to ir pierādīts, ka prasītājam ir radušies zaudējumi izmaksātās summas par dzīvokļa remontu un PVN apmērā par apdrošinātā dzīvokļa appludināšanu.

Prasītājs cēlis prasību par zaudējumu atlīdzības 788,73 EUR piedziņu.

Apdrošināšanas līguma likuma 45.pantā noteiktas apdrošinātāja, kas izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, subrogācijas tiesības, izņemot personu apdrošināšanas gadījumus.

Ar subrogācijas tiesību saprot apdrošinātāja, kas ir izmaksājis apdrošināšanas atlīdzību, tiesību pārņemt apdrošinātā prasības tiesības izmaksātās summas apmērā pret personu, kura ir atbildīga par zaudējumiem (Apdrošināšanas līguma likuma 1.panta pirmās daļas 23.punkts).

Tādējādi prasītājs cēlis prasību pret atbildētāju par zaudējumu, kas radušies saistībā ar apdrošināšanas atlīdzības izmaksu, uzskatot, ka atbildētājs ir atbildīgs par prasītājam radītajiem zaudējumiem.

[10] Lietā pastāv strīds, vai atbildētājs ir atbildīgs par prasītājam nodarīto zaudējumu – izmaksātās apdrošināšanas atlīdzības – atlīdzināšanu.

[10.1] Saskaņā ar Civillikuma 1635. pantu katrs tiesību aizskārums, tas ir, katra pati par sevi neatļauta darbība, kuras rezultātā nodarīts kaitējums, dod tiesību cietušajam prasīt apmierinājumu no aizskārēja, ciktāl viņu par šo darbību var vainot. Darbība šī panta izpratnē jāsaprot plašākā nozīmē, aptverot ne vien darbību, bet arī atturēšanos no tās, tas ir, bezdarbību.

Saskaņā ar Civillikuma 1775.pantu katrs zaudējums, kas nav nejaušs, ir jāatlīdzina. Savukārt Civillikuma 1779.pants paredz, ka katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Judikatūrā (*sk. Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 14.oktobra spriedumu lietā Nr.SKC- 255/2009, 2013.gada 24.maija spriedumu lietā Nr.SKC-132/2013, Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 20.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-242/2016, 2017.gada 28.novembra spriedumu lietā Nr.SKC-376/2017, ECLI:LV:AT:2017:1128.C27147414.1.S un 2017.gada 7.decembra spriedumu lietā Nr.SKC-384/2017, ECLI:LV:AT:2017:1207.C32341509.1.S*) ir atzīts, ka zaudējumu atlīdzības prasībai ir nepieciešams konstatēt visus civiltiesiskās atbildības priekšnoteikumus: 1) zaudējumu esamību; 2) prettiesiski vainojamu rīcību; 3) cēlonisko sakaru starp zaudējumiem un rīcību.

[10.2] Dzīvokļa īpašuma likuma 4.panta pirmajā daļā noteikts, ka kopīpašumā esošajā daļā ietilpst atsevišķas dzīvojamās mājas un tās ārtelpu (galeriju, balkonu, lodžiju, terašu) ārējās norobežojošās konstrukcijas (tai skaitā sienas, arhitektūras elementi, jumts, koplietošanas telpu logi un durvis, arī ārdurvis), [..] un citi ar atsevišķās dzīvojamās mājas ekspluatāciju saistīti funkcionāli nedalāmi elementi, kas nepieder pie atsevišķā īpašuma.

Tiesa atzīst, ka dzīvojamās mājas kanalizācijas sistēma un tās elementi ir atzīstama par dzīvojamās mājas funkcionāli nedalāmu inženierkomunikāciju daļu, kas ietilpst dzīvojamās mājas kopīpašumā.

[10.3] Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 4.panta pirmās daļas 1.punktā kā viens no dzīvojamās mājas pārvaldīšanas principiem ir noteikts, ka pārvaldīšanas procesa nepārtrauktība nodrošina dzīvojamās mājas lietošanas īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā tās ekspluatācijas laikā.

Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 6.pantā noteiktas dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības, tās iedalot obligāti veicamās pārvaldīšanas darbībās un citās pārvaldīšanas darbībās.

Saskaņā ar minētā likuma 6.panta otrās daļas 1.punktu par obligāti veicamām pārvaldīšanas darbībām tiek atzīta dzīvojamās mājas uzturēšana (fiziska saglabāšana) atbilstoši normatīvo aktu prasībām, cita starpā, ar to saprotot dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanu, tehnisko apkopi un kārtējo remontu.

No atbildētāja paskaidrojumiem un pievienotajiem dokumentiem redzams ka jau 2012.gadā, sagatavojot dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojumu 2013.gadam, dzīvokļu īpašnieki tika informēti par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņa beigām.

Minēto apliecina dzīvojamai mājai nepieciešamo remonta darbu apkopojums (lietas 68.lapa).

Tādējādi tiesa atzīst, ka jau laikā no 2012.gada atbildētājam bija zināms, ka dzīvojamās mājas /adrese/, kanalizācijas sistēmai bija nepieciešama nomaiņa, ko atbildētājs norādījis arī dzīvojamās mājas īpašniekiem.

Lietā nav strīda, ka kanalizācijas sistēmas remonts vai nomaiņa dzīvojamai mājai /adrese/ nav veikts.

Ar lietā esošajiem pierādījumiem pierādīts, ka dzīvokļa appludināšanas gadījums noticis 2019.gada 5.augustā, tas ir septiņus gadu vēlāk, kopš atbildētājam bija zināms par to, ka kanalizācijas sistēmai ir beidzies ekspluatācijas termiņš un ir nepieciešams tās remonts.

Tiesa atzīst, ja kanalizācijas sistēmas uzturēšana tādā stāvoklī, lai tas pildītu savas funkcijas, vienozīmīgi ir nepieciešama, lai nodrošinātu ēkas fizisku saglabāšanu. Ja dzīvojamās mājas kanalizācijas sistēma ir tādā stāvoklī, ka tā nepilda savas funkcijas, tiesas ieskatā ir pamats secināt, ka nav veiktas obligāti veicamās dzīvojamās mājas pārvaldīšanas darbības.

[10.4] Atbildētājs atsaucies uz Dzīvojamai mājai nepieciešamo remontu darbu apkopojumā 2013.gadam iekļauto informāciju par dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņa beigām un faktu, ka dzīvokļu īpašnieki aicināti pieņemt lēmumu par inženierkomunikāciju nomaiņu un darbu veikšanai nepieciešamā finansējuma nodrošināšanai (lietas 68.lapa). Atbildētājs norādījis uz dzīvokļu īpašnieku pienākumu nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu.

Tāpat lietā ir pierādījumi, ka atbildētājs iekļāvis kanalizācijas stāvvada nomaiņu arī dzīvojamai mājai nepieciešamo remontdarbu apkopojumā 2017.gadam, 2018.gadam un 2019.gadam (lietas 71.-73.lapa).

Arī 2019.gada 13.augusta aktā Nr.1-8/22074 par saliešanas gadījumā konstatētajiem bojājumiem norādīts, ka atbildētājs piedāvājis iedzīvotājiem veikt uzkrājumus stāvvada nomaiņai, bet iedzīvotāji nav pieņēmuši lēmumu par līdzekļu uzkrāšanu, līdz ar ko līdzekļi nav uzkrāti.

Tomēr tiesas ieskatā atbildētāja atbildība nebeidzas ar dzīvojamās mājas remontdarbu apkopojuma veikšanu un dzīvokļu īpašnieku informēšanu par mājas inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņa beigām.

Tiesa neapšauba, ka saskaņā ar Dzīvokļa īpašuma likuma 10.panta pirmās daļas 1.punktu dzīvokļa īpašniekam ir pienākums piedalīties dzīvojamās mājas pārvaldīšanā, kas sevī ietver arī pienākumu segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus.

Saskaņā ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likuma 7.panta pirmo punktu dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumi ir maksājumi par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojumu, kas sevī ietver šā likuma 6.panta otrajā daļā minētajām obligāti veicamajām pārvaldīšanas darbībām nepieciešamos izdevumus.

2017.gada 11.jūlija Ministru kabineta noteikumi Nr.408 "Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksas aprēķināšanas noteikumi" noteic kārtību, kādā dzīvojamās mājas pārvaldnieks sastāda dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas tāmi un aprēķina dzīvokļa īpašniekam maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu.

Ņemot vērā minēto noteikumu 5., 8. un 10.punktā noteikto, pārvaldīšanas izdevumu maksā ir jāietver arī izdevumi, kas nepieciešami obligāto pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai.

No minētajām tiesību normām secināms, ka maksā par dzīvojamās mājas pārvaldīšanas pakalpojuma sniegšanu dzīvojamās mājas pārvaldniekam jāparedz arī līdzekļi dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un komunikāciju apsekošanai, tehniskajai apkopei un kārtējam remontam.

Ārpuskārtas remontam, kura izmaksas sedzamas no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem, nav nepieciešams īpašs dzīvokļu īpašnieku akcepts. Šāda atziņa pausta Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 9.novembra spriedumā lietā Nr.SKC-264/2016, pārbaudot apelācijas instances tiesas sprieduma pareizību līdzīgā lietā par zaudējumu piedziņu no dzīvojamās mājas pārvaldītāja un pārvaldītāja pienākumu veikt pasākumus lokālu jumta bojājumu novēršanā, kas atzīti par obligāti veicamajām darbībām.

Tiesa atzīst, ka pienākums uzturēt dzīvojamo māju fiziski derīgā stāvoklī ir ar Dzīvojamo māju pārvaldīšanas likumu noteikts pienākums mājas pārvaldītājam, un par šā uzdevuma pildīšanu dzīvokļu īpašnieki maksā pārvaldītājam apsaimniekošanas maksu. Dzīvokļu īpašniekiem nav pienākums pašiem noteikt, kādi remontdarbi mājai nepieciešami un kādā steidzamībā, turklāt viņiem ir tiesības paļauties, ka pārvaldnieks godprātīgi pildīs tam likumā noteiktos pienākumus viņu īpašuma uzturēšanā.

Bez tam Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 19.punktā noteikts, ja vizuālajā pārbaudē vai tehniskajā apsekošanā ir konstatēti apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, dzīvojamās mājas pārvaldītājs veic nepieciešamos pasākumus minēto apstākļu novēršanai. Tiesa atzīst, ka fakts, ka dzīvojamās mājas inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņš ir beidzies jau 2012.gadā, pats par sevi liecina, ka pastāv apstākļi, kas var radīt bojājumu rašanos, līdz ar ko mājas pārvaldniekam bija jāveic pasākumi kanalizācijas stāvvada remontam vai nomaiņai.

Ja dzīvojamai mājai ir radusies vai var rasties avārijas situācija, kas var apdraudēt personas dzīvību, veselību vai īpašumu, pārvaldniekam piešķirtas tiesības steidzamai avārijas situācijas novēršanai izmantot līdzekļus, kas iekasēti par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, vai citus pārvaldnieka rīcībā esošus finanšu līdzekļus.

Tiesa atzīst, ka, zinot, ka dzīvojamās mājas /adrese/, kanalizācijas sistēmai ir nepieciešama tās nomaiņa, atbildētajam kā dzīvojamās mājas apsaimniekotājam bija jāveic dzīvojamās inženierkomunikāciju remonts arī bez dzīvokļu īpašnieku lēmuma pieņemšanas, tam nepieciešamās izmaksas sedzot no saņemtajiem pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksājumiem.

[10.5] Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 6.punkts paredz, ka dzīvojamās mājas, tajā esošo iekārtu un inženierkomunikāciju tehnisko apkopi, vizuālo pārbaudi, tehnisko apsekošanu un bojājumu novēršanu nodrošina dzīvojamās mājas pārvaldītājs. Šādas apsekošanas mērķis saskaņā ar šo noteikumu 2.punktu ir nodrošināt dzīvojamās mājas uzturēšanu visā tās ekspluatācijas laikā un nepieļaut apdraudējuma iestāšanos.

Atbilstoši šo noteikumu 3.punktam dzīvojamās mājas, tās konstrukciju, kā arī tajā esošo iekārtu un inženiertīklu tehnisko stāvokli nosaka vizuālajā apskatē. Vizuāli neapskata dzīvojamās mājas konstrukcijas, kā arī iekārtu un inženiertīklu daļas, kurām būves tehniskā risinājuma dēļ nevar piekļūt.

Saskaņā ar minēto noteikumu 13.punktu divas reizes gadā veicama dzīvojamās mājas koplietošanas telpu grupās un citās kopīpašumā esošajās telpu grupās un daļās veicama inženiertīklu vizuālā apskate dzīvojamās mājas kanalizācijas sistēmai.

Atbildētājs tiesai iesniedzis 2018.gada 13.jūnija aktu par dzīvojamās mājas /adrese/ apsekošanu, kurā kanalizācijas sistēmas stāvolis norādīts kā apmierinošs, neskatoties uz to, ka ūdens apgādes sistēmai ir beidzies ekspluatācijas termiņš (lietas 78.-80.lapa).

Ministru kabineta 2010.gada 28.septembra noteikumu Nr.907 "Noteikumi par dzīvojamās mājas apsekošanu, tehnisko apkopi, kārtējo remontu un energoefektivitātes minimālajam prasībām" 16.punktā noteikts, ka būves tehnisko apsekošanu veic, ja kopš dzīvojamās mājas un tai piederīgo ēku (būvju) nodošanas ekspluatācijā vai saskaņā ar attiecīgās dzīvojamās mājas kapitalitātes grupu (1.pielikums) attiecīgajai būves daļai vai iebūvētajam būvizstrādājumam ir pagājis šo noteikumu 2.pielikumā minētais vidējais kalpošanas ilgums.

Lietā nav strīda, ka dzīvojamās mājas /adrese/, inženierkomunikāciju ekspluatācijas termiņš ir beidzies. Tādējādi atbildētājam bija pienākums veikt dzīvojamās mājas tehnisko apsekošanu.

Pierādījumi, ka dzīvojamās mājas /adrese/, tehniskā apsekošana būtu veikta, lietā nav iesniegti.

Ievērojot minēto, ir pamats atzīt, ka atbildētājs nav pienācīgi veicis tam ar likumu uzlikto obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību – nav veicis dzīvojamās mājas komunikāciju tehnisko apsekošanu, tā nekonstatējot nepieciešamību veikt tās tehnisko apkopi un, iespējams, ārkārtas remontu. Savukārt atbildētāja paskaidrojumos norādītais, ka nav pamata secinājumam, ka bojājums radies atbildētāja bezdarbības rezultātā, ir pretējs lietā konstatētajiem apstākļiem.

[10.6] Tiesa kritiski vērtē atbildētāja paskaidrojumos norādīto, ka kanalizācijas stāvvada vizuālajā apsekošanā nav konstatēta ārpuskārtas remonta nepieciešamība.

Kā noskaidrots lietas izskatīšanā, dzīvojamās mājas /adrese/, inženierkomunikācijām bija beidzies ekspluatācijas termiņš, kas pats par sevi liecina, ka inženierkomunikācijām ir nepieciešama nomaiņa vai vismaz remonts.

[11] Ievērojot dzīvojamās mājas pārvaldniekam normatīvajos aktos noteiktos pienākumus, kā arī ņemot vērā apstākļus lietā, tiesa atzīst, ka dzīvoklim tā saliešanas rezultātā nodarīto zaudējumu cēlonis nav uzskatāms par nejaušu notikumu Civillikuma 1773.panta izpratnē, bet gan ir radies atbildētāja kā dzīvojamās mājas pārvaldnieka prettiesiskas bezdarbības sekas.

Tiesa atzīst, ka lietā ir konstatēti visi zaudējumu atlīdzībai nepieciešamie priekšnoteikumi – atbildētājs nav pildījis tam likumā noteiktos pienākumus un nav veicis obligāti veicamās pārvaldīšanas darbības, ir konstatējama zaudējumu esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisku rīcību un zaudējumiem, līdz ar ko no atbildētāja piedzenama prasītājas izmaksātā apdrošināšanas atlīdzība 788,73 EUR apmērā.

[12] Prasītājs lūdz piedzīt no atbildētāja fiksēto maksu 121,00 EUR apmērā par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu tiesvedības procesā vispārējā kārtībā.

Prasības pieteikuma tekstā minētais prasījums pamatots ar Sadarbības līgumu Nr.01490-05-11 ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" un apstākli, ka prasītājs samaksājis SIA "Julianus Inkasso Latvija" par palīdzību lietas administrēšanā 103,30 EUR.

Atbilstoši prasības pieteikuma lūgumu daļā norādītajam, prasītājs lūdzis tiesu piedzīt fiksēto maksu par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu 120,00 EUR apmērā, kā arī prasības pieteikumam pievienots 2014.gada 13.novembra Sadarbības līgums Nr.01767-10-14A starp prasītāju un SIA "Julianus Inkasso Latvija" (lietas 17.lapa). Tādējādi tiesa secina, ka prasības pieteikuma tekstā prasītājs pieļāvis acīmredzamu pārrakstīšanās kļūdu, norādot fiksētās maksas apmēru par zaudējumu atgūšanas lietas administrēšanu, kā arī sadarbības līguma noslēgšanas datumu un numuru.

Atbilstoši Civillikuma 1775.pantam zaudējumu atlīdzības pienākums rodas sakarā ar neatļautu darbību (personas tiesību aizskārumu) un tās pamati ir: 1) nodarītāja prettiesiska rīcība, 2) zaudējumu esamība, 3) cēloniskais sakars *(Kalvis Torgāns. Saistību tiesības. I daļa. Mācību grāmata. TNA., Rīga, 2006., 172. Un 246.lpp.).* Iztrūkstot kādam no minētajiem pamatiem, zaudējumu atlīdzības pienākums neiestājas.

Civillikuma 1776. pants noteic, ka cietušajam zaudējumu novēršanai jāveic tādi pasākumi, kas attiecīgajos apstākļos ir saprātīgi. Tiesību aizskārējs var prasīt atlīdzināmo zaudējumu apmēra samazinājumu tādā apmērā, kādā cietušais, ievērojot pienācīgu rūpību (1646.p.), varēja zaudējumus novērst, izņemot gadījumu, kad tiesību aizskārums izdarīts ļaunā nolūkā. Cietušajam ir tiesības prasīt to zaudējumu atlīdzību, no kuriem tam nav bijis iespējams izvairīties, veicot šā panta pirmajā daļā minētos pasākumus.

Vienošanās noslēgšana ar SIA „Julianus Inkasso Latvija" un vienošanās par atlīdzības izmaksu SIA „Julianus Inkasso Latvija" ir prasītājas brīva izvēle, un atbildētājs ar savām darbībām to nav ietekmējis.

Lietā esošie pierādījumi neapstiprina, ka prasītājam, vēršot regresa prasījumu pret atbildētāju, būtu bijusi nepieciešamība savu interešu pārstāvībai slēgt sadarbības līgumu ar citu juridisku personu tā vietā, lai patstāvīgi vērstos ar pretenzijām un prasījumiem pret atbildētāju.

Tādējādi secināms, ka prasītājs varēja izvairīties no šādiem zaudējumiem. Parāda piedziņas darbību veikšanai SIA „Julianus Inkasso Latvija" piesaiste nav obligāta, līdz ar to izdevumi 121,00 EUR apmērā par maza apmēra parāda atgūšanu ir radušies paša prasītāja izvēles un rīcības rezultātā, bet ne tiešā cēloņsakarībā ar atbildētāja prettiesisku darbību vai bezdarbību.

Tiesas ieskatā, nav konstatējams cēlonisks sakars starp atbildētāja līgumsaistību neizpildi un prasītājam radušos zaudējumiem 121,00 EUR apmērā.

Ņemot vērā minēto tiesa atzīst, ka prasība daļā par zaudējumu 121,00 EUR apmērā, kas radušies, pamatojoties uz 2014.gada 13.novembrī starp prasītāju kā pasūtītāju un SIA „Julianus Inkasso Latvija" noslēgto Sadarbības līgumu Nr.01767-10-14A, ir noraidāma.

[13] Prasītājs lūdzis piedzīt likumiskos procentus par laika periodu no 2019.gada 28.novembra līdz 2020.gada 25.februārim 15,13 EUR apmērā.

Prasītājs prasību daļā par likumisko procentu piedziņu pamatojis ar Civillikuma 1753.pantu, 1756.pantu, 1765.pantu.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu (884.p.) lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu.

Civillikuma 1756.pants nosaka, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu.

Prasītājs prasības pieteikumā norāda, ka procenti ir aprēķināti atbilstoši Civillikuma 1765.pantā noteiktajam – pamatojoties uz likumu.

Saskaņā ar Civillikuma 1759.pantu procenti jāmaksā uz likuma pamata šādos gadījumos:

1) par katru parāda samaksas nokavējumu, kaut arī parāds pats par sevi būtu bezprocentīgs; šādus procentus sauc par nokavējuma procentiem;

2) par svešu naudu, ne vien tad, kad tās turētājs to lietojis savā labā, bet arī tad, kad viņam pienācies šo naudu noguldīt uz procentiem un viņš to nav darījis;

3) par visu to, ko pilnvarnieks vai vispār katrs svešu lietu pārzinātājs izlicis naudā sava atvietojamā labā;

4) par preci, ko tirgotāji vai citu arodu piekopēji izdevuši uz parādu pie sava aroda nepiederīgām personām, no tā laika, kurā pēc vietējās parašas jāsamaksā pircējam iesniegtie tirdzniecības rēķini, ja vien par samaksas laiku nav bijis norunāts citādi;

5) par prasījumiem, kas nodrošināti ar kreditora valdījumā nodotu augļu nesēju lietu.

Apdrošināšanas līguma likuma 54.panta pirmajā daļā noteiktās apdrošinātāja tiesības celt regresa prasību pret apdrošināto civiltiesiskās atbildības apdrošināšanu regulējošos normatīvajos aktos un apdrošināšanas līgumā noteiktajos gadījumos uzskatāmas par prasītāja subjektīvu tiesību, kuras izlietošana ir atkarīga no paša prasītāja rīcības.

Prasītājs var šo subjektīvo tiesību izlietot, ceļot regresa prasību tiesā.

Tiesa konstatē, ka minētajā gadījumā atbildētāja atbildība ir par zaudējumu atlīdzību, nevis saistību izpildi sakarā ar prasītāja piešķirtās naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu. Neatkarīgi no fakta, ka atbildētājam ir sūtīts regresa pieteikums par zaudējumu atlīdzināšanas pienākumu, zaudējumi ar regresa pieteikuma nosūtīšanu un zaudējumu atlīdzināšanas termiņa noteikšanu nekļūst par naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu, kuru prasītājs ir piešķīris atbildētājam. Tiesa atzīst, ka procentu aprēķināšana no zaudējumiem ir pretēja Civillikuma 1753.pantā noteiktajam, jo zaudējumi nav vērtējami kā naudas summas lietošanas atvēlējums.

Judikatūrā, kas izveidojusies, iztulkojot tiesību normas par procentu saistības izcelšanos, atzīts, ka, pastāvot starp pusēm strīdam par maksājamo naudas summu, Civillikuma 1659.panta 1.punkts nav piemērojams (*skat. Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2016.gada 4.marta spriedumu lietā Nr.SKC-40/2016*).

Ņemot vērā minēto, prasība daļā par likumisko procentu 15,13 EUR piedziņu ir noraidāma.

[14] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos

tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram (..).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 33.panta pirmo daļu tiesas izdevumi ir valsts nodeva, kancelejas nodeva un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi.

Tā kā prasība apmierināta daļēji, tad no atbildētāja prasītāja labā piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierinātajam prasījumam (788,73 EUR), t.i., 122,98 EUR apmērā.

[19] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu, taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa tā rezolutīvajā daļā norāda cita starpā arī prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt procentus, minot arī to apmēru.

Likumisko procentu apmērs noteikts Civillikuma 1765.pantā, tas ir, seši procenti no simta gadā. Savukārt Civillikuma 1763.panta 1.punkts paredz, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

Tādējādi tiesa atzīst prasītāja tiesības saņemt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no parāda pamatsummas (788,73 EUR) par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai), ievērojot Civillikuma 1763.pantu, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu.

[20] Atbilstoši Civilprocesa likuma 204.[1] pantam, atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1] panta otro daļu sprieduma labprātīgas izpildes termiņš nedrīkst būt garāks par 10 dienām no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Tādējādi atbildētājam nosakāms termiņš sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.[1], 250.[26]., 250.[27]pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par labu Seesam Insurance AS Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103475609, zaudējumus 788,73 EUR, tiesas izdevumus 122,98 EUR, kopā piedzenot 911,71 EUR (deviņi simti vienpadsmit *euro* un 71 cents).

Piedzītās summas samaksa veicama Seesam Insurance AS Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103475609, pārstāvja SIA "Julianus Inkasso Latvija", reģistrācijas Nr.40003717522, AS "Swedbank" norēķinu kontā Nr.LV61HABA0551008868793.

Noteikt Seesam Insurance AS Latvijas filiālei, reģistrācijas Nr.40103475609, tiesības saņemt no SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, likumiskos nokavējuma procentus 6% apmērā gadā no galvenā parāda summas (788,73 EUR) par laiku no sprieduma spēkā stāšanās līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai).

Noradīt Seesam Insurance AS Latvijas filiāles, reģistrācijas Nr.40103475609, prasību pret SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, par zaudējumu 121,00 EUR (viens simts divdesmit viens *euro*) un likumisko procentu 15,13 EUR (piecpadsmit *euro* un 13 centi) piedziņu.

Noteikt SIA „Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr.40103362321, termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt 20 dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas – 2021.gada 14.janvāra - Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijā, apelācijas sūdzību iesniedzot Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā, ja pastāv kāds no Civilprocesa likuma 440.[2] pantā noteiktajiem apelācijas tiesvedības ierosināšanas pamatiem.

Tiesnesis U.Apsītis